

จุดสำรวจตรวจสอบภายใน

ปีที่ 19 ฉบับที่ 104 ประจำเดือน กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2558

www.cgd.go.th

บก. กักตายน

สวัสดิคคะ ท่านผู้ตรวจสอบภายในและท่านผู้อ่านทุกๆ ท่าน เดือนกุมภาพันธ์เป็นเดือนแห่งความรัก ...♥️😊

และเดือนมีนาคม เป็นเดือนสุดท้ายของไตรมาสที่ 2 เวลาผ่านไปเร็วมาก อีก 2 ไตรมาสก็จะสิ้นปีงบประมาณแล้ว ท่านใดที่มีภารกิจในการติดตามเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินก็ควต้องเร่งมือกันหน่อยหละคร้าา... แต่ไม่ว่าเวลาจะผ่านไปเร็วแค่ไหนเราก็นำความรู้เกี่ยวกับตรวจสอบภายในและสาระอื่นๆอีกมากมายมาฝากท่านเหมือนเดิม เราเริ่มกันที่ มุมบอกกล่าวเล่าเรื่องกันเลยจ้า ...

มุมบอกกล่าวเล่าเรื่อง...

การเดินทางไปศึกษาดูงาน ประชุม สัมมนา อบรม ณ ต่างประเทศ

เพื่อเป็นการลดภาระงบประมาณภาครัฐในการเดินทางไปศึกษาดูงาน การจัดประชุม อบรม สัมมนาในต่างประเทศ และสามารถนำเงินงบประมาณดังกล่าวไปใช้ในแผนงานโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน จึงมีมติให้ทุกส่วนราชการถือปฏิบัติตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีฉบับที่ นร 0506/ว 54 ลงวันที่ 5 มีนาคม 2558

ด้วยรัฐบาลมีนโยบายให้ความสำคัญกับการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในหน่วยงานภาครัฐโดยเฉพาะด้านการเงินและพัสดุ และกรมบัญชีกลางในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจในการควบคุมการใช้จ่ายเงินของแผ่นดิน จึงเห็นควรให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ดำเนินการตามหนังสือฉบับที่ นร 0408.3/06575 ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2558 เรื่องการกำกับดูแลและควบคุมด้านการเงินสำหรับผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้งนี้ ท่านสามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.Cgd.go.th

เรื่องที่ 1

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๖/ว ๕๔

๕ มีนาคม ๒๕๕๘

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพฯ 10๑๖๐

ถึง: กรมบัญชีกลาง

กรมบัญชีกลาง
เลขที่ ๒๕๖-๒๕๖, ๒๕๖-๒๕๖, ๒๕๖-๒๕๖

ด้วยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๘ คณะรัฐมนตรีเห็นว่าการเดินทางไปศึกษาดูงาน การประชุม การอบรม การสัมมนา การไปต่างประเทศ และราชการอื่นเป็นไปอย่างสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายงบประมาณ กระทบต่อการจัดสรรงบประมาณ จึงมีมติให้ทุกส่วนราชการถือปฏิบัติ ดังนี้

1. ให้ทุกส่วนราชการ (กระทรวง/กรม) พิจารณาเรื่อง การเดินทางไปศึกษาดูงาน การประชุม การอบรม การสัมมนา การไปต่างประเทศ และราชการอื่นเป็นไปอย่างสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ยกให้กรณีเร่งด่วนกรณีจำเป็น หรือกรณีพิเศษเฉพาะกรณีที่ได้รับอนุมัติจากเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแล้วเท่านั้น โดยหากมีความจำเป็นเร่งด่วนให้แจ้งเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบก่อนดำเนินการ และให้รวบรวมเอกสารยื่นขอความเห็นชอบก่อนดำเนินการ และให้รวบรวมเอกสารยื่นขอความเห็นชอบก่อนดำเนินการ
2. หากหน่วยงานเห็นว่ามีความจำเป็นต้องเดินทางไปศึกษาดูงาน อบรม หรือสัมมนา ให้พิจารณาเป็นกรณีพิเศษเฉพาะกรณีที่ได้รับอนุมัติจากเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแล้วเท่านั้น โดยหากมีความจำเป็นเร่งด่วนให้แจ้งเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบก่อนดำเนินการ และให้รวบรวมเอกสารยื่นขอความเห็นชอบก่อนดำเนินการ
3. ให้กระทรวงการคลังดำเนินการปรับปรุงแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดให้ข้าราชการนำเงินไปใช้จ่ายในต่างประเทศ ดังนี้
  - ๓.๑ ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๑๓) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๑๒) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๑๑) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๑๐) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๙) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๘) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๗) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๖) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๕) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๔) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๓) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๒) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๑) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๐)
  - ๓.๒ ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๑๓) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๑๒) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๑๑) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๑๐) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๙) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๘) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๗) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๖) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๕) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๔) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๓) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๒) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๑) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๐)
  - ๓.๓ ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๑๓) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๑๒) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๑๑) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๑๐) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๙) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๘) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๗) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๖) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๕) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๔) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๓) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๒) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๑) ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้อำนวยการระดับ ๐)

จึงการเห็นชอบให้กระทรวงการคลังดำเนินการปรับปรุงแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดให้ข้าราชการนำเงินไปใช้จ่ายในต่างประเทศ

ขอแสดงความยินดี (อย่าล้อ)

นายอำนาจ พิศาลวิวัฒน์
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
โทร: ๐ ๒๕๖๒ ๓๐๐๐ ต่อ ๓๒๖
โทรสาร: ๐ ๒๕๖๒ ๓๐๐๐ ต่อ ๓๒๖

เรื่องที่ 2

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๔๐๘.๓/๐๖๕๗๕

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

กรมบัญชีกลาง
ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพฯ 10๑๖๐๐

ถึง: กรมบัญชีกลาง

กรมบัญชีกลาง
เลขที่ ๒๕๖-๒๕๖, ๒๕๖-๒๕๖, ๒๕๖-๒๕๖

ด้วยรัฐบาลมีนโยบายให้ความสำคัญกับการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะด้านการเงินและพัสดุ และกรมบัญชีกลางในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจในการควบคุมการใช้จ่ายเงินของแผ่นดิน จึงเห็นควรให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ดำเนินการตามหนังสือฉบับที่ นร ๐๔๐๘.๓/๐๖๕๗๕ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เรื่องการกำกับดูแลและควบคุมด้านการเงินสำหรับผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้งนี้ ท่านสามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.Cgd.go.th

จึงขอแนะนำให้ผู้บริหารท่านต่อไป

ขอแสดงความยินดี

นายวิชาญ ธีระพรชัย
อธิบดีกรมบัญชีกลาง

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพฯ ๑๐๑๖๐๐
โทร: ๐ ๒๕๖๒ ๓๐๐๐ ต่อ ๓๒๖
โทรสาร: ๐ ๒๕๖๒ ๓๐๐๐ ต่อ ๓๒๖

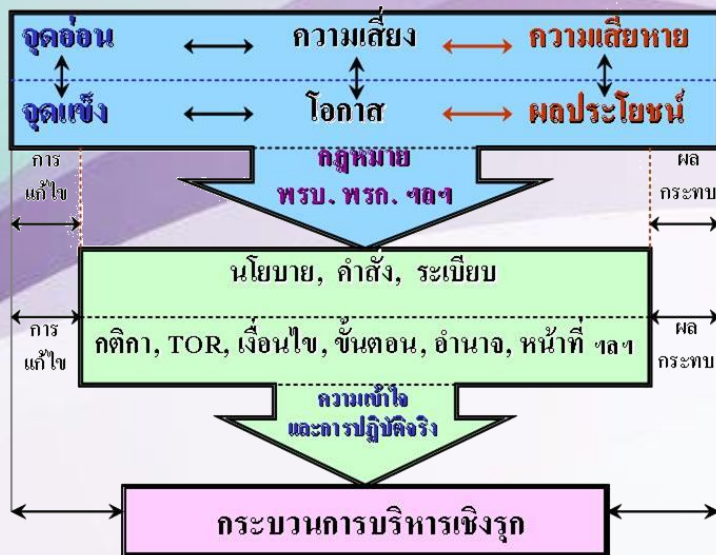
กับการควบคุมความเสี่ยงจากการทุจริตและบทบาทของผู้บริหาร

ข้อสังเกตบางมุมมองของการป้องกันความเสี่ยงในเชิงรุกและการติดตามช่องว่างที่เป็นจุดเปิดที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตได้ (Exposure)

โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินต่าง ๆ ร่วมกับสถาบันการเงินนั้น ๆ ทำการประเมินตนเองว่าองค์กรของตนเองมีความพร้อม หรือมีจุดอ่อนอะไรบ้าง ที่อาจเกิดจาก People Risk - P, Process Risk - P, และ Technology Risk - T ซึ่งเป็นองค์รวมหลักของ Operational Risk ของทุกองค์กร โดยเน้นเทคนิคการตั้งคำถาม เพื่อหาคำตอบ และตั้งคำถามใหม่จากคำตอบนั้น ๆ จนบรรลุเป้าหมายการทำ CSA ตามที่ต้องการ ลักษณะการทำ CSA ที่จะกล่าวนี้ จะเน้น **Control - Based เป็นหลัก** จากหลักการทำ CSA ซึ่งอาจมีได้หลายรูปแบบด้วยกันก็คือ Objective - Based, Risk - Based, Process Based, Situational Based หรือ Scenario - Based สำหรับการทำให้ CSA ที่นอกเหนือจาก Control - Based

X-Ray ความรู้เท่าทันในการบริหารความเสี่ยงกับการทุจริต

ความเสียหาย และโอกาส

แนวความคิดเพื่อสร้างความเข้าใจของกระบวนการทุจริตที่อาจเริ่มต้นจากกฎหมาย นโยบาย คำถาม บางประการในการทำ CSA แบบ Control - Based มีดังนี้

ระบบงานคอมพิวเตอร์ที่ควรทราบเบื้องต้น

- องค์กรใช้คอมพิวเตอร์ระบบ Centralize On-Line / ระบบรวมศูนย์ แบบ On-Line หรือระบบ Decentralize/ระบบกระจายศูนย์ (ซึ่งจะมีผลต่อกระบวนการทำงาน การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายในและ กระบวนการตรวจสอบที่แตกต่างกันไป

- ระบบงานขององค์กรส่วนใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์เข้าช่วยในการประมวลผล กระบวนการควบคุมต่างๆ ก็ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ เป็นหลัก หลักฐานก็ล้วนเป็น Digital เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งต้องการร่วมมือและประสานงาน อย่างใกล้ชิด ระหว่าง IT Auditor & Non-IT Auditor การตั้งคำถามเพื่อประเมินการควบคุมภายใน จากการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นทางการ น่าจะได้ผลอย่างจำกัด ถ้าไม่มีความร่วมมืออย่างใกล้ชิด ระหว่าง IT Auditor & Non-IT Auditor อย่างเป็นทางการและเข้าใจจริงของการตรวจสอบองค์กรที่ใช้คอมพิวเตอร์

- ระบบคอมพิวเตอร์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีความเสถียรเพียงใด หรืออยู่ระหว่างการปรับเปลี่ยน Core Banking System- CBS ที่ยังไม่เสถียรและมีปัญหา

- องค์กรมีนโยบายและบทลงโทษการทุจริต และมีการกำหนด Risk Appetite & Risk Tolerance จากการทุจริตภายในและภายนอกชัดเจน ถูกต้องตามหลักการ ERM

- มีหลักฐานการตรวจสอบการปฏิบัติตามนโยบาย และระเบียบข้อบังคับที่กำหนด

- องค์กรมีการทดสอบ ระเบียบห้ามพนักงานรับฝากสมุดคู่ฝากของลูกค้า และห้ามหรือให้ทำรายการถอนเงินโดยไม่มีสมุดคู่ฝากอย่างมีเงื่อนไขที่ควบคุมได้โดยระบบ IT & Non-IT

- องค์กรมีการติดตามและตรวจสอบ การกำหนดวงเงิน อำนาจ ในการทำรายการฝากถอน และโอนเงินของพนักงานอย่างเหมาะสม มีหลักฐานและรายงานชัดเจน

- องค์กรมีระเบียบปฏิบัติในการเปิดปิดเครื่อง Terminal การกำหนดช่วงเวลาในการเปิดปิดเครื่อง และ การหยุดใช้งาน หรือเปลี่ยนแปลงพนักงานประจำเครื่องระหว่างวัน

- องค์กรมีการทดสอบและตรวจสอบระเบียบการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้รหัสหรือบัตรผ่านแสดงตัวผู้ปฏิบัติงาน รหัสผ่านหรือรหัสอนุมัติรายการ รวมถึงกรณีมีการปฏิบัติงานทดแทนกัน เช่น ห้าม Authorize แจงรหัสผ่านให้ผู้อื่นทราบ และกำหนดให้เปลี่ยนรหัสที่เหมาะสม

- องค์กรมีการติดตามและตรวจสอบ การควบคุมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเงินฝาก เช่น ใบคำขอเปิดบัญชี บัตรหลายมือชื่อ ใบรับฝาก (NCD) สมุดคู่ฝากที่ยังไม่ได้ใช้ อย่างรัดกุม โดยมีการกำหนดตัวผู้ดูแลรักษา เอกสารมีการ Running Number มีทะเบียนคุม มีการตรวจสอบบัญชีที่เปิดใหม่กับสมุดเงินฝากที่ ถูกเบิกใช้ให้ตรงกันทุกวัน และตรวจนับสมุดคู่ฝากทุก ๖ เดือน

- องค์กรมีระเบียบ หรือคำสั่ง ห้ามนำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเงินฝากไปรับฝากนอกสถานที่ทำการเว้นแต่ได้รับอนุญาต จากหัวหน้าหรือผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้อง

- องค์กรจัดให้มี การสุ่มบัญชีเงินฝากเพื่อส่งไปยืนยันยอดเงินฝากทุกประเภทเป็นครั้งคราว หรืออย่างน้อยทุก ๖ เดือน

- การแก้ไขรายการ การปรับปรุงรายการต่าง ๆ เช่น การยกเลิกรายการฝากถอน ควรมีการตรวจทาน ควบคุมและได้รับการอนุมัติจากผู้มีอำนาจ รวมทั้งมีรายงานเพื่อควบคุมตรวจสอบรายการที่มีการแก้ไข และติดตามผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติดังกล่าว

- มีการกำหนดให้รายการที่มีนัยสำคัญหรือเกินอำนาจอนุมัติต้องผ่านการอนุมัติจากผู้จัดการสาขาหรือ ผู้รับมอบอำนาจอย่างเหมาะสม
- ผู้จัดการสาขามีระบบงานที่ใช้ในการติดตามการปฏิบัติงานของสาขา สำหรับรายการที่สำคัญต่าง ๆ ที่เพียงพอ เช่น
  - รายการที่ทำโดยผ่านรหัสของผู้จัดการสาขา
  - รายงานการปรับปรุงดอกเบี้ย
  - รายงานการทำรายการที่เกินอำนาจ Teller
  - รายงานการแก้ไขรายการ
  - รายการฝากถอนเงินที่เกิน 1 ล้านหรือที่สำนักงานใหญ่หรือสาขาไม่เกินข้อกำหนด
- มีการทดสอบกล้องวงจรปิดครอบคลุมจุดสำคัญของสาขา เช่น ห้องมั่นคง และมีการตรวจเช็คการทำงานของเครื่องอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการเก็บบันทึกข้อมูลเป็นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และรายงานผล อย่างเหมาะสม
- จัดให้มีการกำหนดผู้รับผิดชอบเปิดปิดสาขา และควบคุมการใช้สถานที่ทำงานนอกเวลาทำการและการเข้าถึงเครื่องรับ-ส่งข้อมูล
- สำนักงานใหญ่ควรดูแลสาขามีการตรวจสอบการปฏิบัติงานของสาขา ไตรมาสละ ๑ ครั้ง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสาร และนิติกรรมสัญญาของการฝาก-ถอนเงิน การอนุมัติรายการ การแก้ไขรายการต่าง ๆ
- ต้องมีระบบการติดตามการปฏิบัติงานของผู้จัดการสาขา เช่น การตรวจสอบรายการที่มีนัยสำคัญ โดยเฉพาะรายการการโอนเงินไปยังบัญชีเดียวกันไม่ว่าภายในธนาคารเดียวกันหรือต่างธนาคาร
- องค์กรควรจัดให้ผู้ตรวจสอบ มีการ Surprise Check พนักงาน Teller ในการปฏิบัติตามระเบียบ
- การเปลี่ยนแปลงกระบวนการความคิดเพื่อหาหลักฐานการตรวจสอบในการสร้างคุณค่าเพิ่ม รวมทั้งการตรวจสอบการทุจริต
- องค์กรควรจัดให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการฝากถอนเงินให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดข้างต้น และติดตามรายงานประจำวันโดยใกล้ชิด เอาใจใส่จริงจัง
- ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและการควบคุมความครบถ้วนของเอกสารสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการเปิดบัญชี และการฝาก-ถอนเงิน
- มีระบบงานตรวจจ่ายรายการผิดพลาด ทั้งในระบบ Manual และระบบ Automated เช่น
  - การทำรายการฝากถอนบัญชีของพนักงานสาขา
  - การฝากและถอนเงินเป็นจำนวนใกล้เคียงกันในลูกค้าย่อยเดียวกันในวันเดียวกัน
  - การฝาก ถอน โอนเงิน จำนวนสูงในบัญชี ซึ่งไม่เคยเกิดรายการลักษณะนี้
  - การฝากและถอนเงินต่างสาขาหลายสาขา หรือ หลายครั้งในวันเดียวกัน
  - การกำหนดและจัดทำ Business Rules เพื่อป้องกันการทุจริตโดยอาศัย Logic ที่อาจเกิดกิจกรรม ที่เป็นช่องเปิดของจุดอ่อนและการทุจริต (Exposure) ได้โดยติดตามพฤติกรรม จากการใช้เครื่อง Terminal ของพนักงานและผู้บริหารซึ่งควรรวมกิจกรรมที่ผิดกฎหมายและ Compliance ต่างๆ และ ส่งรายงานอย่างเป็นระบบ ก่อนที่จะมีปัญหาเกิดขึ้น

- จัดให้มีการตรวจสอบดอกเบี้ยจ่ายที่สูงผิดปกติ หรือค่าธรรมเนียมรับที่เกี่ยวกับเงินฝากที่ต่ำผิดปกติเมื่อเทียบกับช่วงเวลาที่ผ่านมา หรือไม่สัมพันธ์กับยอดเงินฝาก
  - เมื่อพบการทุจริตได้มีการตรวจสอบรายการลักษณะเดียวกันทั้งระบบ ในกรณีที่ต้องการใช้ระบบ Centralize On-line ก็อาจสรุปได้ทันทีว่าสำนักงานหรือสาขาอื่นก็มีโอกาสที่จะกระทำการทุจริตได้เช่นกัน เพราะใช้ระบบงาน และกระบวนการทำงานแบบเดียวกัน
  - มีช่องทางกรรับเรื่องร้องเรียนจากลูกค้า รวมทั้งช่องทางที่ให้พนักงานธนาคารชี้เบาะแสโดยไม่เปิดเผยชื่อ ผู้ร้องเรียน
  - มีการกำหนดหน่วยงานที่ทำหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ ดูแลเรื่องร้องเรียนอย่างชัดเจน และมีกำหนดเวลาดำเนินการไว้ชัดเจน
  - มีการกำหนดให้มีการสลับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานระหว่างสาขา เช่น สลับเปลี่ยนหมุนเวียนผู้จัดการสาขาทั่วประเทศ
  - มีข้อบังคับให้เจ้าหน้าที่หยุดพักผ่อนต่อเนื่องตามจำนวนวันที่องค์กรกำหนด
  - มีวิธีการดูแลความเป็นอยู่หรือพฤติกรรมของพนักงาน
  - มีบุคคลที่ชำนาญการและมีประสบการณ์คอยให้คำแนะนำเจ้าหน้าที่อื่น
  - การกำหนดหน้าที่ Teller แยกจากพนักงานการเงิน และผู้ทำหน้าที่เปิดบัญชี
  - มีระเบียบปฏิบัติและการควบคุม เกี่ยวกับการทำงานผ่านระบบงานนอกเวลาทำการ
  - มีการฝึกอบรมพนักงานให้มีความตื่นตัว มีความรู้ และมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริต รวมทั้งให้เบาะแสเมื่อมีการปฏิบัติผิดปกติเกิดขึ้นในสาขา
  - มีข้อกำหนดบทลงโทษพนักงานที่รู้เห็นการกระทำทุจริตแล้วไม่แจ้งเบาะแส แม้จะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำทุจริตนั้น
  - ผู้ตรวจสอบควรมีความรู้ในการตรวจสอบ Log-file
  - ควรมีการประสานงานการตรวจสอบระหว่าง IT Auditor และ Non-IT Auditor อย่างใกล้ชิด
  - ควรตรวจสอบและดูแล การใช้ Super Password และ Super ID อย่างใกล้ชิดและด้วยความเข้าใจจริงถึงผลการใช้ รหัสพิเศษ ว่าทำให้องค์กรเสียหายได้อย่างคาดไม่ถึง
- กรอบแนวการทำ CSA ดังกล่าวข้างต้น อาจใช้เป็นการประเมินตนเองเพื่อปรับปรุงการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในให้ดีขึ้นได้บางส่วน ทั้งก่อนและหลังจากที่องค์กรมีปัญหาด้านทั้ง ๒ กรณี ทั้งนี้ขึ้นกับวัตถุประสงค์ในการทำ Control Self Assessment - CSA และการทำ CSA ดังกล่าวก็มีประโยชน์กับทั้งผู้บริหาร และทั้งผู้ตรวจสอบภายในเป็นอย่างดี หากผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) เข้าใจในกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายในของหน่วยงานของตน ที่สัมพันธ์กับเป้าประสงค์และกลยุทธ์ระดับองค์กรเป็นอย่างดี มิฉะนั้นการทำ CSA ก็จะไม่ได้อะไรที่ควร และจะมีปัญหาแบบลูกไก่ต้อไปไม่มีที่สิ้นสุด
- อย่างไรก็ดีการทำ CSA ภายในระดับสายงานหรือระดับฝ่ายงาน หรือ Business Unit ผู้ดำเนินการไม่เข้าใจกระบวนการทำงาน และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ Business Process ระดับองค์กร ซึ่งรวมถึงกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งในระดับสายงานของตนและในระดับองค์กรเท่าที่ควรจะเป็น ทำให้การระบุกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงที่ต้องการควบคุม ทั้งในระดับสายงานซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับระดับองค์กร เพื่อก้าวไปสู่ Business Objective ขององค์กรนั้นไม่ได้ผลเท่าที่ควร

แหล่งที่มาของข้อมูล : [Information Technology Governance](#) โดย อ.เมธา สุวรรณสาร
GRC, COBIT, GEIT, Integrated Management and Audit, COSO-ERM, IT Audit

มุมมองสู่กันฟัง ...

สำนักกำกับและพัฒนาการตรวจสอบภายในภาครัฐ ร่วมกับสถาบันพัฒนาบุคลากรด้านการคลังและบัญชีภาครัฐ จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ติดตามการประเมินผลการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐ ให้แก่หน่วยงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการที่ผลการประเมินยังไม่ผ่านเกณฑ์การประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายใน จำนวน 60 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามหน่วยงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการที่ผลการประเมินยังไม่ผ่านเกณฑ์การประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในเพื่อทราบปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน รวมถึงกำหนดแนวทางพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน เพื่อให้หน่วยงานตรวจสอบภายในมีการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ได้ตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในและจริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการที่กรมบัญชีกลางกำหนด ณ โรงแรม เดอะทวิน ทาวเวอร์ กรุงเทพฯ วันที่ 23-24 กุมภาพันธ์ 2558

ประมวลภาพ

“จุลสารตรวจสอบภายใน” จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารบทความเชิงวิชาการ และกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการตรวจสอบภายในของภาครัฐ ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานของกรมบัญชีกลางในการพัฒนางานตรวจสอบภายใน

หากท่านใดมีข้อติชมหรือต้องการแสดงความคิดเห็นหรือมีปัญหาเกี่ยวกับงานตรวจสอบภายใน สามารถติดต่อได้ที่ :

กองบรรณาธิการ โทร. 02-127-7285 โทรสาร 02-127-7127

E-mail : iastd@cgd.go.th / <http://www.cgd.go.th> / บัญชี ตรวจสอบภายใน เงินนอกงบประมาณ / กำกับและพัฒนาการตรวจสอบภาครัฐ

ที่ปรึกษา : นายณพงศ์ ศิริขันธ์ยกุล บรรณาธิการ : นางอัญชลี ศรีอำไพ

กองบรรณาธิการ : นางพรรัตน์ พรหมนารท นางวัลนา ภู่อาลี และ นายสมพล ลิ้มปมาลัยพร

เลขานุการกองบรรณาธิการ : นางสุมิตรา นาขวัญ นางวรรณมา ยิ่งยงชัย นางมณีโชค ตติยไตรรงค์ นางสาวศิริพร เบญจพงศ์

นางสาวฐิติมา พรราวศรี นางสิตางค์ เพ็ชรศิริ นางสาวสิริลักษณ์ ภัทรภัทรวชิรา

และ นางสาววิไลรัตน์ แจ่มศรี

ผู้จัดส่ง : นางระวีวรรณ จันทร์อินทร์ นางธัญญารัตน์ ลีโสภานันธุ์ และนางสาวพรรณนิภา อัมพันกาญจน์